

μαι ὅτι ἤθελες νὰ τὸν κτυπήσῃς. Ἀφοῦ δὲν ἤθελες νὰ μοῦ καύσουν τὰς τρίχας, δὲν θὰ ῥίψῃς βέβαια εἰς τὸ πῦρ τὸν πλόκαμον τοῦτον.

«Χαῖρε, καὶ πάλιν χαῖρε... διὰ πάντοτε.

Ἡ πιστὴ σου φίλη

BERNEPETTA.»

Μὲ εἶπον ὅτι μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς ταύτης ὁ Φρειδερίκος ἔκαμιν ἐφ' ἑαυτοῦ ὀλεθρίαν ἀπόπειραν. Περὶ τούτου δὲν θὰ ὁμιλήσω ἐνταῦθα. Οἱ ἀδιάφοροι θεωροῦν πολλάκις γελοίας παρομοίας πράξεις, ὅταν ἐπιζήσῃ τις. Αἱ κρίσεις τῶν ἀνθρώπων εἶναι λυπηραὶ ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου. Ἐγγελάται ὁ ἀποπειραθεὶς νὰ φονευθῇ, ὁ δ' ἀποθανὼν λησμονεῖται.

(Μετάφρασις I. K.)

ΠΕΡΙ ΑΒΥΣΣΙΝΙΑΣ.

(Συνέχεια ἀπὸ φυλ. Δ'. καὶ Ε'. τέλος).

Ὁ κώδῃξ δὲ τῆς Ἀβυσσινίας εἶναι σκληρότατος· βαίνει κατὰ τὸ Μωσαϊκὸν ῥητὸν «ὀφθαλμὸν ἀντὶ ὀφθαλμοῦ καὶ ὀδόντα ἀντὶ ὀδόντος.» Εἰς τοὺς ὑποπεσόντας εἰς πολιτικὴν συνωμοσίαν ἀποκόπτεται ὁ δεξιὸς ποῦς καὶ ἡ ἀριστερὰ χεὶρ. Συνήθως ὁ θάνατος ἐνὸς ἀτόμου ἐκδικεῖται ὑπὸ τῶν συγγενῶν, οἵτινες πρὸς τοῦτο μεταχειρίζονται τὸ αὐτὸ ὄπλον δι' αὐτὸν ἐφονεύθη τὸ θῦμα. — Ἀπασαὶ αἱ δίκαι ἀναφέρονται εἰς τινὰ δικαστήν, καλούμενόν σουμ καὶ ἐνῶ τὸ ἐν μέρος ὁμιλεῖ, τὸ ἄλλο δὲν δύναται κατ' οὐδένα τρόπον νὰ διακόψῃ τὸν ἀγορεύοντα. — Οἱ μάρτυρες δὲ ὀρκίζονται πρότερον τὸν ἐξῆς ὅρκον. «Νὰ ἀποθάνῃ ὁ Θεόδωρος, εἴαν δὲν λέγω ἀληθῆ.»

Βασιλεὺς Θεόδωρος. Ὑπολείπεται ἤδη ἡμῖν νὰ εἰπωμέν τινα καὶ περὶ τοῦ βασιλέως Θεοδώρου. Ἡ μήτηρ του ἦτο πτωχοτάτη τις γυνή, ἥτις ἐπορίζετο τὰ πρὸς τὸ ζῆν πωλοῦσα τὸ ἀνθελμιντικὸν φάρμακον κόσσο, ὃπερ ἀνωτέρω που ἀνεφέραμεν ὁ δὲ πατήρ του Χαϊλάς καλούμενος ἦν ἀ-

δελφὸς τοῦ διοικητοῦ τῆς δυτικῆς Ἀβυσσινίας *Δεδζάζ Κομποῦ*. Τὸ καθ'αυτὸ δὲ ὄνομα τοῦ Θεοδώρου ἦν *Λιδζι Κάσσα*. Ἐκ μικρᾶς ἡλικίας ὁ παῖς ἐγυμνάσθη εἰς τὴν πολεμικὴν τέχνην καὶ κατέστη ῥωμαλεώτατος, καθότι διέμενεν ὡς ὑπασπιστὴς παρὰ τῷ θεῷ του *Δεδζάζ Κομποῦ*. Συνενῶν ἐν ἑαυτῷ τὴν ἀνδρείαν καὶ τὸ θάρρος στρατιώτου καὶ τὴν τόλμην κατακτητοῦ, μὴ ἀνεχόμενος δὲ τὴν τυραννίαν τοῦ βασιλέως *Ῥας-Ἀλῆ*, ὁ Κάσσα συνήθροισε περὶ αὐτὸν ἀρκετοὺς στρατιώτας καὶ ἀνακηρυχθεὶς διοικητὴς τῆς ἐπαρχίας *Δεμβαίας*, ἐπανεστῆ κατὰ τοῦ βασιλέως. Ὁ *Ῥας-Ἀλῆ* ἔπεμψε κατ' αὐτοῦ ἀρκετὸν στράτευμα, πλὴν ὁ Κάσσα οὐ μόνον κατετρόπωσε αὐτό, ἀλλὰ καὶ βαδίσας κατ' αὐτῆς τῆς *Ἀμχάρας*, τῆς ἑδρας τοῦ βασιλέως, αὐτὴν μὲν κατέστρεψε, τὸν δὲ *Ῥας-Ἀλῆ* ἠνάγκασε νὰ ζητήσῃ ἐν τῇ φυγῇ σωτηρίαν. Γενόμενος οὕτω κύριος τῆς *Ἀμχάρας*, ὁ Κάσσα ἔστρεψε τὰ νικηφόρα ὅπλα του κατὰ τῶν ἡγεμονίσκων τῶν ἐπαρχιῶν *Γοδζάμ*, *Σχυόας* καὶ *Τιγραίας*. Τὸ ὄνομά του καὶ μόνον ἤρχεσε νὰ ἐπενέγκῃ τὸν τρόμον τοῖς ἐχθροῖς, καὶ μία μετὰ τὴν ἄλλην αἱ ἐπαρχίαι αὗται ἔπεσον εἰς τὴν ἐξουσίαν του. Μείνας οὕτως ἄνευ ἀντιζήλων ὁ Κάσσα τὸ 1854 ἐστέφθη ἐν Ἀξουμίτῃ (α) βασιλεὺς τῶν βασιλείων τῆς Αἰθιοπίας ὑπὸ τὸ ὄνομα Θεόδωρος.

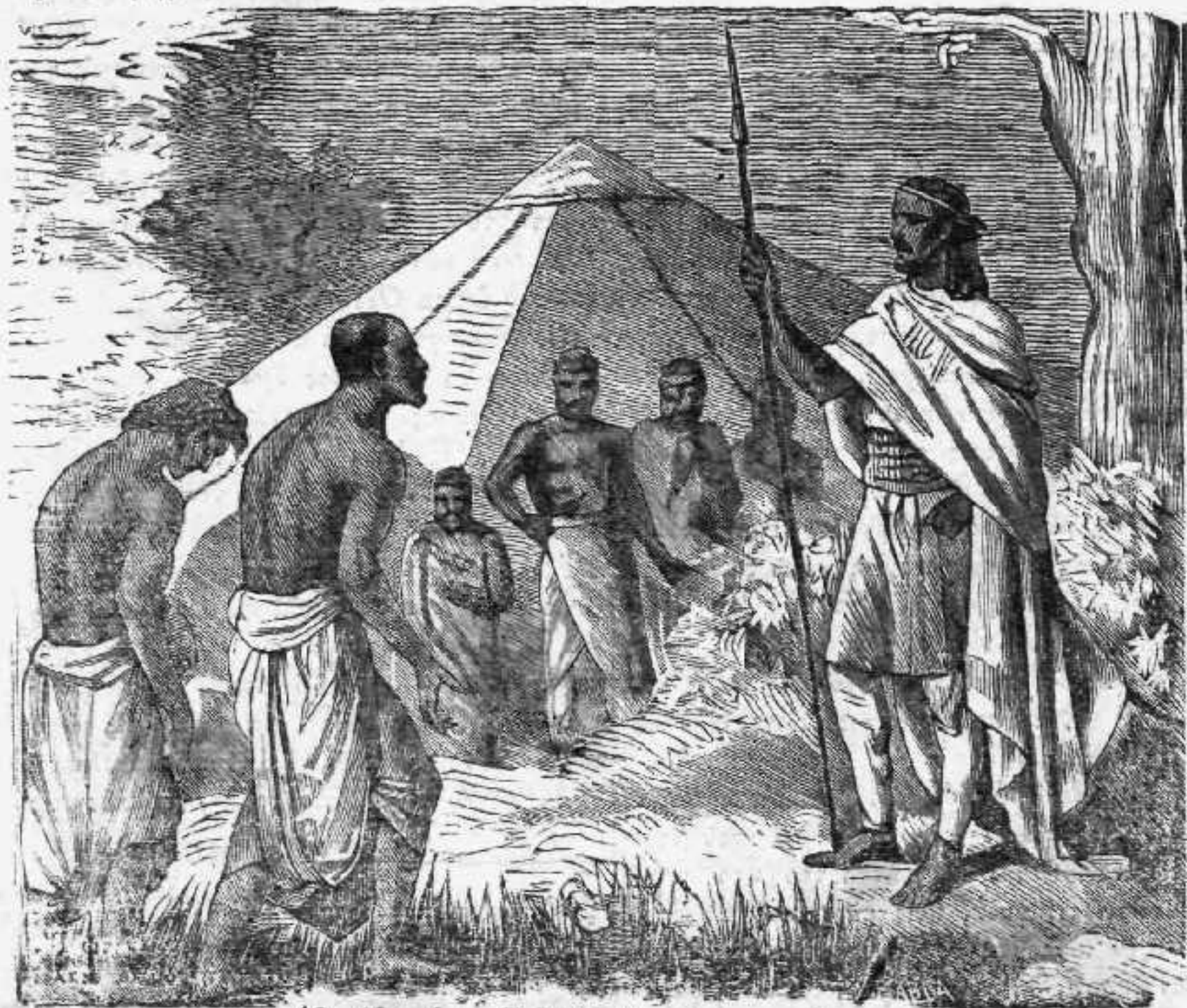
Ὁ Θεόδωρος κατὰ τὰς εἰδήσεις τῶν περιηγητῶν ἦν ἄνθρωπος ἀμάθης, τυραννικὸς καὶ βιαιότατος. Ὅτε ἐστέφθη βασιλεὺς ἐν Ἀξουμίτῃ ἐξέδωκε τὴν ἐξῆς προκήρυξιν. «Ἐγὼ ἔκαμα συμφωνίαν μὲ τὸν Θεόν· αὐτὸς ὑπεσχέθη, νὰ μὴ καταβῇ ἐπὶ γῆς, ἵνα μὲ πλήξῃ, ἐγὼ ὑπεσχέθην νὰ μὴ ἀναβῶ εἰς τὸν οὐρανὸν ἵνα τὸν πολεμήσω.» Ὁ Γάλλος *Lejean* διηγεῖται τὸ ἐξῆς ἀνέκδοτον περὶ αὐτοῦ. «Τὸ 1856 Δαυῖδ ὁ πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας, ἐπιφορτισθεὶς ὑπὸ τοῦ ἀντιβασιλέως τῆς Αἰγύπτου Σαῖδ-Πασσᾶ μὲ ἑκτακτὸν τινα ἀποστολὴν, ἔφθασεν εἰς

(α) Κατὰ παραδρομὴν ἐν τῷ α. μέρει τῆς διατριβῆς ταύτης, τῷ δημοσιευθέντι ἐν τῷ Γ'. Φυλλαδίῳ, τὴν πόλιν ταύτην, ἣν οὕτω καλεῖ Στέφανος ὁ Βυζάντιος (σ. 46, 3), ἐγράψαμεν μὲ τὸ ἐγγώριον ὄνομα Ἀ ξ ο ὕ μ.

Ἀβυσσινίαν. Ὁ Θεόδωρος τὸν ὑπεδέχθη εἰς ἰδιαιτέρον μυστικὸν δωμάτιον· ὁ πατριάρχης ἤρχισεν ἀφηγούμενος αὐτῷ τὴν αἰτίαν τῆς ἐλεύσεώς του, πλὴν μὲ τρόπον αὐθεντικὸν καὶ τρόπον τινὰ ὡς κύριος. Ὁ Θεόδωρος ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν μὲ τοσοῦτον σαρκασμὸν καὶ μὲ τοιαύτην περιφρόνησιν, ὥστε ὁ πατριάρχης ὀργισθεὶς ἐξέφερε κατ' αὐτοῦ τὴν κατάραν τῆς ἐκκλησίας. Πλὴν ὁ Θεόδωρος μὲ τὴν μεγαλητέραν ἀπάθειαν ἐξήγαγεν ἐκ τῆς ὁσφύος αὐτοῦ πιστόλιον, τὸ ἐπεθεώρησεν ἂν ἔχῃ καλῶς καὶ ἐφαρμόζων αὐτὸ ἐπὶ τοῦ μετώπου τοῦ πατριάρχου, εἶπε πρὸς αὐτὸν μὲ γλυκύτητα ἁΠάτερ, δός μοι, σὲ παρακαλῶ τὴν εὐλογίαν σου. » Ὁ πατριάρχης ἔπesse γονυπετῆς καὶ μὲ τρεμούσας χεῖρας ἔδωκεν ἐκὼν ἀέκων τὴν εὐλογίαν του. »

Ὁ Θεόδωρος ἐν γένει ἦτο χαρακτήρως παραδοξωτάτου. Σήμερον ἥπιος καὶ εὐνοϊκὸς πρὸς τινά, αὔριον τὸν ἐφόνευεν ἄνευ οὐδεμιᾶς ἀφορμῆς. Ἐσυνείθιζε δὲ νὰ δικάζῃ

αὐτὸς τοὺς ὑπηκόους του καὶ τοῦτο ἔπραττεν, ἔχων ἐνθεν καὶ ἐνθεν αὐτοῦ λέοντας βρυχωμένους. Ὁ Δόκτωρ Blanc περιγράφει ἡμῖν αὐτὸν ὡς ἐξῆς ἐν τῷ ἡμερολογίῳ του. Ὁ Θεόδωρος εἶναι τεσσαράκοντα ὀκτὼ ἐτῶν. Εἶναι ὁ μελαγχροώτερος τῶν ὑπηκόων του· ἔχει δὲ ὀφθαλμοὺς μέλανας καὶ κοίλους, ῥίνα εὐθείαν, στόμα πλατὺ, χεῖλη λεπτά. Εἶναι καλῶς μεμορφωμένος καὶ ἐν γένει τὰ χαρακτηριστικὰ αὐτοῦ ἐνέχουσι τι τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ ὑπερήφανον, ἐμφαίνοντα θαυμάσιον ἱππότην, ἀπαράμιλλον τοξευτὴν καὶ ὠραιότατον πεζὸν ὀπλίτην. Ὅταν ᾖ εὐθυμος, αἱ γραμμαὶ καὶ ἡ ἔκφρασις τοῦ προσώπου του εἶναι συμπαθητικωτάτη, τὸ μειδίαμα αὐτοῦ προσηνέστατον καὶ οἱ τρόποι του πλήρεις εὐγενείας ὄντως βασιλικῆς· ἀλλ' ὅταν ᾖ ὀργισμένος, ἡ ὄψις αὐτοῦ καθιστᾶται τρομακτικὴ, ἡ μελανὴ βαφή τοῦ προσώπου λαμβάνει πελιδνότητα πτώματος, οἱ ὀφθαλμοὶ του πληροῦνται αἵματος καὶ φαίνονται ἐκσφενδονίζοντες πῦρ, τὰ

Ὁ αὐτοκράτωρ Θεόδωρος ἐν τῷ στρατοπέδῳ του.

λεπτά αὐτοῦ χεῖλη συσφίγγονται καὶ πιέ-
ζονται καὶ οὕτω τὸ στόμα ἐνδείκνυται ὑπὸ
λευκίζουσης γραμμῆς· αἱ τρίχες τῆς κόμης
τοῦ φαίνονται ἀνορθούμεναι, τὸ πᾶν τέλος
κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἐν αὐτῷ ἐνέχει τι
μανίας θηρίου, ὅπερ οὐδὲν δύναται νὰ κα-
ταδαμάσῃ.»

Ὁ Κύριος Dufston, ἕτερος Ἀγγλος περιη-
γητῆς, περιγράφει ὡς ἐξῆς τὸν βασιλέα Θεό-
δωρον. «Ἀφοῦ ἀφῆκα τὰ ὑποδήματά μου
πρὸ τοῦ οὐδοῦ τῆς θύρας, εἰσῆλθον εἰς τὴν
καλύβην ἐνθα πρὸς μεγάλην μου ἐκπληξιν,
ἀντὶ νὰ εὕρω τὸ μέγεθος καὶ τὸν ὄγκον τῶν
Ἀνατολικῶν Μεγαλειότητων, εἶδον τὸν πε-
ρίφημον Θεόδωρον ἐνδεδυμένον ὑποκάμισον
καὶ περισκελίδας ἐκ βάμβακος, καθήμενον
οὐχὶ ἐπὶ θρόνου ἀλλ' ἐπὶ χαμηλοῦ διβανίου.
Ἐφαίνετο ὑπερτεσσαρακοντούτης. Τὸ χρῶμά
του εἶναι σχεδὸν μέλαν, ἀλλ' οὐδὲν κοινὸν
ἔχει μετὰ τῶν Μαύρων. Ἡ κεφαλὴ του εἶ-
ναι ωραία, ἡ δὲ κόμη του εἶναι περιπεπλεγ-
μένη εἰς πλατεῖς βοστρύχους πίπτοντας
ἐπὶ τῶν ὤμων αὐτοῦ. Ἔχει τὸ μέτωπον
ὕψηλόν, τὸ ὄμμα μέλαν καὶ ζωνρόν, τὴν
ρίνα Ῥωμαϊκὴν, τὸ στόμα μικρόν. Τὸ μει-
δίημα, ὅπερ ἐπλανᾷτο ἐπὶ τῶν χειλέων του,
ἦτο προσηνέστατον ἵνα μὴ εἴπω προσελκυ-
στικόν. Ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος ἱππεύει κάλ-
λιστα, πάντοτε δὲ ἐνώπιον ξένων καὶ πρὸ
πάντων Εὐρωπαίων θέλει νὰ ἐπιδεικνύῃ τὴν
ἱππικὴν του ἐπιδεξιότητα καὶ διὰ τοῦτο
ἐπιβαίνει ἱππων ἀτιθάσσω ἀνευ ἀναβολῶν
καὶ καταβαίνει ἐνῶ ὁ ἵππος καλπαίζει ἀπὸ
ῥυτῆρος.»

Ὁ βασιλεὺς Θεόδωρος εἶχε στρατὸν ἀπο-
τελούμενον ὑπὸ ἐξηκοντακισχιλίων ἀνδρῶν,
τὸ πλεῖστον ἱππέων. Ἡ στολὴ τῶν στρα-
τιωτῶν ὀλίγον διέφερε τῆς τῶν πολιτῶν.
Εἰς τὸ ὑποκάμισον καὶ τὴν χλαμύδα προ-
σετίθετο ἀσπίς ἐκ δέρματος ρινόκερω ὡς ἐπὶ
τὸ πολὺ· ἡ ἀσπίς κοσμεῖται κατὰ τὸ μέσον
διὰ μακρᾶς δορᾶς προβάτου, ἐπ' αὐτῆς δ'
ἐπιθέτουσιν ἥλους μεταλλίνους καὶ παντοῖα
μετάλλινα κοσμήματα. Οἱ δὲ ἀξιωματικοὶ
διακρίνονται τῶν στρατιωτῶν καὶ ἐκ τοῦ
μεγαλοπρεπεστερέου καὶ πολυτελεστερέου τῆς
στολῆς καὶ ἐκ ταινίας τινὸς ἐρυθρᾶς, ἣν δέ-
νουν περὶ τὸ μέτωπον. Τὰ συνήθη αὐτῶν
ὄπλα ἦσαν βέλη καὶ λόγχαι ὀξύταται· εἰ-

χον ὅμως καὶ πυροβόλα μακρὰ, ἀναπτόμενα
διὰ θρυαλίδος ἢ διὰ χάλικος. Ἡ σωματο-
φυλακὴ ὅμως τοῦ βασιλέως Θεοδώρου ἔφε-
ρεν ὄπλα δίκανα καλῆς κατασκευῆς, ἅτινα
ἐν τῷ τόπῳ ἐθεωροῦντο ὡς ἑκτακτόν τι καὶ
θαυμαστόν. — Ἡ πυρῖτις δ' αὐτῶν κατα-
σκευαζομένη ἐν τῷ τόπῳ εἶναι χονδροειδε-
στάτη καὶ ἀθλιεστάτη· τὴν σχηματίζουν
εἰς μεγάλους βώλους, ἐξ ὧν ὁ στρατιώτης
πρὶν ἢ πυροβολῆσαι ἀποκόπτει τεμάχιον καὶ
τρίβει αὐτὴν διὰ λίθων, ὅπως τὴν μεταβάλλῃ
εἰς κόνιν καὶ οὕτω δυνήθῃ νὰ τὴν εἰσαγάγῃ
εἰς τὸν σωλῆνα τοῦ ὄπλου. Τὰ βλήματα δ'
ἐν γένει ἦσαν σιδηρᾶ. — Ὁ Θεόδωρος συνέ-
στησεν εἰς τὴν πόλιν Γόφρατ ὀπλοστάσιον,
ἐν τῷ ὁποίῳ οὐ μόνον ἔχυνεν ὄλμους καὶ
κανόνια ὀρεινὰ τε καὶ πεδινὰ, ἀλλὰ καὶ με-
τεσχημάτιζεν ὄπλα διὰ θρυαλλίδων ἀνα-
πτόμενα εἰς ὄπλα διὰ καψυλλίων. — Κυ-
ρία ὅμως ἔλλειψις τοῦ στρατοῦ τοῦ Θεοδώ-
ρου δὲν ἦτο ἡ τῶν ὄπλων, ἀλλ' ἡ ἔλλειψις
τάξεως καὶ πειθαρχίας, ἥτις τὰ μάλιστα αὐ-
ξάνει κατὰ τὰς πορείας, καθότι τοὺς στρα-
τιώτας παρηκολούθουν καὶ αἱ σύζυγοί των
μετὰ τῶν τέκνων των, τῶν ὑποζυγίων των
καὶ τῶν λοιπῶν ἐφοδίων τῆς οἰκίας, ὥστε
εἰς πρώτην στρατοπέδευσιν νὰ εὕρισκονται
οἱ στρατιῶται ἐν ὅλῃ τῇ ἀναπαύσει των.
Σημειωτέον δ' ὅτι ἐνταῦθα οἱ μὲν στρατιῶ-
ται ἀνεπαύοντο, αἱ δὲ σύζυγοί των ἐξετέ-
λουν πάσας τὰς ἀπαιτούμενας ἐργασίας καὶ
ἠτοίμαζον αὐτοῖς τὸ φαγητόν.

Τὸ παράδοξον δὲ καὶ πείσμον τοῦ χαρα-
κτῆρος τοῦ Θεοδώρου ὑπῆρξε καὶ ἡ αἰτία τῆς
καταστροφῆς του, ἣν ἐπήνεγκεν ἡ Ἀγ-
γλικὴ ἐκστρατεία. Τῆς ἐκστρατείας δὲ ταύ-
της ἡ ἀφορμὴ ἦν τοιαύτη τις. — Ὁ βασι-
λεὺς Θεόδωρος ἅμα ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ
πρίγκιπος Ἀλβέρτου, ἔπεμψε διὰ τοῦ παρ'
αὐτῷ προξένου τῆς Ἀγγλίας Καμερῶνος
κολακευτικωτάτην ἐπιστολὴν πρὸς τὴν βα-
σίλισσαν Βικτωρίαν, ἐν ἣ ἔγραφεν ὅτι ἐκτι-
μῶν τὰ ἔξοχα αὐτῆς προτερήματα ζητεῖ
αὐτὴν εἰς γάμον. Ὡς εἰκὸς ἡ Βικτωρία οὐ-
δὲν πρὸς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπήντη-
σεν, ὁ δὲ Θεόδωρος ὀργισθεὶς ἐπὶ τούτῳ καὶ
αἷτιον τῆς σιωπῆς ὑπολαβὼν τὸν Ἀγγλον
πρόξενον Καμερῶνα, συνέλαβεν αὐτόν τε
καὶ πάντας τοὺς ἐν Ἀβυσσινίᾳ εὕρισκομέ-

νοὺς Ἀγγλοὺς ἀποίκους. Μάτην ἐκ Λονδίνου διὰ παρακλήσεων, δι' ἀπειλῶν προσεκάλουν αὐτὸν νὰ ἀπολύσῃ τοὺς αἰχμαλώτους. Αὐτὸς ἀπεκρίνετο, «διὰ νὰ τοὺς ἀπολύσω πρέπει ἡ Βικτωρία νὰ νυμφευθῇ τὸν βασιλέα τῶν βασιλέων τῆς Αἰθιοπίας, τὸν ἀήττητον Νεγούς Θεόδωρον, τὸν τρόμον τῶν Γαλλῶν, οὗ προπορεύεται μὲν ἡ δόξα, ἔπεται δ' ἡ νίκη.» Ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἰδοῦσα ὅτι ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἠδύνατο νὰ λάβῃ κακὴν ἐκβάσιν, ἀπεφάσισε τῷ 1864 παρορῶσα τὴν ἀξιοπρέπειαν αὐτῆς ν' ἀποστείλῃ ἑκτακτον πρὸς τὸν Θεόδωρον πρεσβείαν μὲ ἐπιστολὴν αὐτόγραφον τῆς βασιλίσσης, δι' ἣς ἐζητεῖτο ἡ ἀπελευθέρωσις τῶν αἰχμαλώτων. — Ἡ πρεσβεία αὕτη ἀπετελεῖτο ἐκ τοῦ Κυρίου Ῥάσσαμ Ἀγγλου εὐπατριδου, τοῦ ὑπολοχαγοῦ Pridaux καὶ τοῦ Δόκτορος Blane, δὲν πολλάκις ἐλάβομεν ἀφορμὴν ν' ἀναφέρωμεν ἐν τῇ διατριβῇ ταύτῃ, παρακολουθουμένων ὑπὸ τῶν ἀναγκάων ἀκολουθῶν καὶ ὑπηρετῶν. Ἡ πρεσβεία αὕτη ἀφίκετο τῇ 23 Ἰουλίου 1864 εἰς τὰ σύνορα τῆς Ἀβυσσινίας καὶ πάραυτα ἔπεμψεν ἀγγελιαφόρον πρὸς τὸν Θεόδωρον, ἵνα ζητήσῃ παρ' αὐτοῦ τὴν ἄδειαν νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὸ κράτος του· μόλις περὶ τὰ τέλη τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ ἐπομένου ἔτους 1865 ἔφθασεν ἡ καταφατικὴ ἀπάντησις τοῦ Θεοδώρου. Ἡ ἐπιτροπὴ λοιπὸν ἀμέσως εἰσῆλθεν εἰς Ἀβυσσινίαν, ἔνθα ὁ Θεόδωρος ὑπεδέχθη αὐτὴν μεγαλοπρεπῶς καὶ μετὰ συμπαθείας ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν τῆς βασιλίσσης Βικτωρίας καὶ ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐλευθερώσῃ τοὺς Ἀγγλοὺς αἰχμαλώτους καὶ θὰ πράξῃ πᾶν τὸ ἐφικτὸν, ὅπως ἱκανοποιήσῃ τὴν προσβληθεῖσαν βασιλίσσαν. Ἐν τούτοις πανηγύρεις διεδέχοντο τὰς πανηγύρεις καὶ ἐπιθεωρήσεις τὰς ἐπιθεωρήσεις, γεύματα δὲ καὶ συμπόσια ἐδίδοντο συχνὰ πυκνὰ πρὸς τιμὴν τῆς πρεσβείας. Πλὴν αἰφνης τῇ 13 Ἀπριλίου 1866 τὰ μέλη τῆς πρεσβείας συλλαμβάνονται καὶ ῥέπτονται εἰς τὰς φυλακὰς μεθ' ὧν τῶν ἀκολουθῶν των κατὰ διαταγὴν τοῦ Θεοδώρου, ἐπὶ τῷ λόγῳ ὅτι ἔπεμψαν ἐπιστολὰς εἰς Ἀγγλίαν, χωρὶς προηγουμένως νὰ τὸν εἰδοποιήσωσι.

Μάτην πλέον παρεκάλει ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις τὸν Θεόδωρον. Οὗτος ἐπ' οὐδενὶ

λόγῳ ἤθελε νὰ ἀπολύσῃ τοὺς αἰχμαλώτους. — «Μάθετε, ἔλεγε πρὸς τὸν Ῥάσσαμ, ὅτι ὁ βασιλεὺς τῶν βασιλέων τῆς Αἰθιοπίας, ὁ ἀπόγονος Μενιλέκ τοῦ υἱοῦ τοῦ Σολομῶντος καὶ τῆς βασιλίσσης Σαβᾶ, ὁ ἀήττητος Νεγούς δὲν περιφρονεῖται τόσον εὐκόλως ἀπὸ μίαν γυναῖκα. Ἡ βασίλισσα Βικτωρία νὰ περιφρονήσῃ ἐμέ! Ἐμὲ τὸν ὁποῖον τρέμουν οἱ Γαλλοί, οἵτινες εἶναι χιλιάκις ἰσχυρότεροι καὶ ἀνδρειότεροι ὧν τῶν Ἀγγλῶν!»

Πρὸς ἀπελευθέρωσιν λοιπὸν τῶν αἰχμαλώτων τούτων ἡ Ἀγγλικὴ κυβέρνησις ἠναγκάσθη νὰ διοργανίσῃ ἐκστρατείαν εἰς Ἀβυσσινίαν ὑπὸ τὸν Σὶρ Ῥοβέρτον Νάπιερ, ἧς τὰ ἀποτελέσματα εἶναι ἄλλοθεν γνωστὰ τοῖς ἀναγνώσταις τοῦ Ἰλλισσοῦ.

Πείσμων καὶ παράδοξος ὁ Θεόδωρος καθ' ὅλον τὸν βίον του, πείσμων καὶ παράδοξος ὑπῆρξε καὶ κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ. Μόλις δεκάδες τινὲς στρατιωτῶν ἀπέμειναν περίξ αὐτοῦ· οἱ Ἀγγλοὶ ἐφ' ὅροις ἐντίμοις προέτεινον αὐτῷ τὴν παράδοσίν του. Αὐτὸς ἐπέμεινε, καὶ ὅταν πλέον εἶδε πᾶσαν ἄλλην ἐκβάσιν ἀδύνατον, ἠύτοχειριάσθη διὰ πιστολίου.

Πείσμον καὶ παράδοξον τέλος, ἐνέχον ὁμῶς καὶ ἀρκετὴν γενναιότητα καὶ ἀνδρείαν.

ΜΙΧ. Π. ΛΑΜΠΡΟΣ.

ΤΑ ΒΑΘΗ.

Ἦτο πτωχός.

Πτωχὸς τὸ βαλάντιον· ἔλεγεν ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι ἀπὸ χρυσόν, διότι δίδει ὡς ἐκείνος τὴν ζωὴν καὶ ὡς ἐκείνος εἶναι ἀσύλληπτος. Πτωχὸς τὴν ἡλικίαν· μόλις εἴκοσι καὶ τριῶν ἐτῶν. Πτωχὸς τὴν ψυχὴν· ἐλιποθύμει εἰς τὴν σφαγὴν περιστερᾶς. Πτωχὸς τὰς φιλίας· ἐλάτρευεν εἰσέτι τὴν ἀρετὴν ὡς ὁ Βροῦτος. Δειλός, ἐλεήμων, δύσελπις.

Εἶχε καὶ ἓνα πλοῦτον, μέγαν· νοῦν. Ἀδῶρον δῶρον, δυστυχίαν. Ἀς ἔλειπεν εἰς τὸν φθισιῶντα ἢ χρυσῇ κλίνῃ...